

HUVIDE KONFLIKTI VÄLTIMINE VABAÜHENDUSTES

ANNI JATSA
AIVE PEVKUR

30.10.2017

Projekti rahastab siseministeerium ja Kodanikuühiskonna Sihtkapital

PÄEVAKAVA



- 10.00 Registreerumine ja tervituskohv
- 10.15 Huvide konflikt vabaühendustes – kuidas probleem tekib ja miks see üldse oluline on?
- 11.45 Kosutav paus
- 12.15 Töö juhtumitega
- 14.15 Kokkuvõtte päevast ja koolituse lõpp

MIKS RÄÄKIDA KORRUPTSIOONIST VABAÜHENDUSTES?



- AVALIKE TEENUSTE PAKKUMINE
- SIHTRÜHMADE HUVIKAITSE
 - ühingute tegevuse ausus, usaldusväärsus ja läbipaistvus!
 - huvide konflikti vältimine ja ennetamine



MIS ON HUVIDE KONFLIKT?

- **KONFLIKT PRIMAARSE JA SEKUNDAARSE ROLLI VAHEL**
 - primaarne on antud kontekstis vabaühenduses täidetav roll
 - sekundaarsed on kõik teised rollid
- **MIS ON KORRUPTSIOON?**
 - võimu või positsiooni kuritarvitamine omakasu eesmärgil
- **IGAS KORRUPTSIOONIJUHTUMIS ON PEIDUS HUVIDE KONFLIKT, AGA KÕIK HUVIDE KONFLIKTI SITUATSIOONID EI OLE TINGIMATA KORRUPTIIVSED.**

HUVIDE KONFLIKT JA KORRUPTSIOON



TAGAJÄRJED VABAÜHENDUSTELE

1. Mainekahjud

- Huvigrupi esindamise usaldusväärsus
- Ebaartakiivne tööandja
- Liikmeskonna ja liikmemaksude vähenemine

2. Õigusabikulud

- Konsultatsioonid juristidega, kohtutee

3. Majanduslikud kahjud

- Rahastuse leidmine
- Rahastuse tagastamine

HUVIDE KONFLIKTI TÜÜBID



Tegelik huvide konflikt	Näiv huvide konflikt	Potentsiaalne huvide konflikt
Töötaja ametiülesannete täitmist mõjutavad erahuvid.	Töötaja on olukorras, kus näib , et ametiülesannete täitmist mõjutavad tema erahuvid.	Töötaja on olukorras, kus ametiülesannete täitmist võivad tulevikus hakata mõjutama tema erahuvid.

- Rahalised ja mitterahalised huvid

KEHTIVAD TAVAD JA HUVIDE KONFLIKT VABAÜHENDUSTE EETIKAKOODEKS



- Seab standardid õigeks ja heaks käitumiseks;
- Tõstab teadlikkust
 - meeskonnaga läbi arutamine
 - rahastajapoolne nõue

VABAÜHENDUSTE EETIKAKOODEKS

Sõltumatus ja huvide konflikti vältimine

18. Vabaühendus on oma eesmärgiseadmistes, otsustes ja tegevuses sõltumatu ning hoidub sattumast erakonna, avaliku institutsiooni või äriühingu kontrolli alla, millega ta kaotab oma sõltumatuse ja avalikes huvides tegutsemise võime.

19. Vabaühendus ja seal tegutsevad isikud hoiduvad sattumast huvide konflikti. Huvide konflikti ilmnemisel võtab ühendus tarvitusele vajalikud abinõud selle lõpetamiseks.

KEHTIVAD TAVAD JA HUVIDE KONFLIKT

TEENUSE ÜLEANDMISE HEA TAVA



- Ei maini otseselt huvide konflikti, kuid selle põhimõtted
- Teenivad huvide konflikti vältimise eesmärki
 - Lepingupartneri väljavalimine
 - Lepingu sõlmimine, läbirääkimine ja järelevalve
 - Pakkujate leidmisel võrdsed võimalused
 - Selged hindamiskriteeriumid

KEHTIVAD TAVAD JA HUVIDE KONFLIKT ÜHENDUSTE RAHASTAMISE JUHENDMATERJAL



- Fookus rahastajatel
 - Otsustusprotsessi käigus huvide konflikti lahendamine ja ennetamine

Ühenduste rahastamise juhendmaterjal

“Huvide konflikti rahade jaotamisel tekkida ei tohi ning selle olemasolul peab taotluste hindamis- ja/või otsustusprotsessiga seotud isik ennast vastavalt haldusmenetluse seaduse §-le 10 ning korrupsioonivastase seaduse §-le 25 otsustusprotsessist taandama.”

TÖÖRIISTAD

KUIDAS ENNETADA HUVIDE KONFLIKTI?



1. Eneseanalüüs
2. Juhendid
3. Hoolsuskohustus
4. Eetikakoodeksid

TÖÖRIISTAD

ENESEANALÜÜS WANGO NÄITEL



VARAKULT RISKIDE TUVASTAMINE JA NENDE ENNETAMINE

- Kas organisatsiooni juhtivate liikmed on **ühingu huvid** seadnud esmatähtsaks ning erahuvid jäetakse tagaplaanile?
- Kas organisatsioonil on paigas **reeglid**, mis kindlustavad, et juhid ei võta osa tegevustest, mis on otseselt seotud nende erahuvidega (nt hüvitiste määramine jne)?
- Kas organisatsioonil on paigas reeglid, mis kindlustavad, et juhid **avalikustavad** kõik potentsiaalsed ja reaalsed huvide konfliktid?

TÖÖRIISTAD

ENESEANALÜÜS WANGO NÄITEL



VARAKULT RISKIDE TUVASTAMINE JA NENDE ENNETAMINE

- Kas organisatsioonil on kirja pandud **huvide konflikti vältimise juhend**, mis kehtib nii ühingu juhtidele kui ka meeskonna liikmetele (töötajad, vabatahtlikud), kel on märkimisväärne otsuste tegemise volitus ühingu tegevusi ja ressursse kui ka koostööpartnereid silmas pidades?
- Kas ühingu juhtorgan nõuab oma liikmetelt iga tegutsemisperioodi alguses (näiteks keegi valitakse juhatusse) kirjalikku huvide konfliktist hoidumise kinnitust?
- Kas kõik juhtorgani liikmed allkirjastavad antud kinnituse?
- Juhul kui juhtorgani liikmele antakse **laen**, kas on paigas põhimõtted, mis kirjeldavad, kuidas laenude tagasimaksmine toimub ning kas laenude andmine on avalikustatud ja organisatsiooni aastaaruandes kajastatud?

TÖÖRIISTAD

HUVIDE KONFLIKTI VÄLTIMISE JUHEND KÜSK



Osa sise-eeskirjast, heast tavast, koodeksist

KÜSK nõukogu tegevuste aluste ja hea tava dokument

- *kellele nõue laieneb ja milliste seaduste alusel;*
- *mis on huvide konflikt;*
- *kuidas huvide konfliktist teavitada;*
- *kuidas huvide konflikti puhul käituda;*
- *millised on tagajärjed huvide konfliktist mittehoidumise ja toimingupiirangu rikkumise korral.*

TÖÖRIISTAD

HUVIDE KONFLIKTI VÄLTIMISE JUHEND TI



Eraldiseisev dokument

Transparency Internationali huvide konflikti vältimise juhend

- *üldised huvide konflikti vältimise põhimõtted;*
- *lepingute ja konsultatsioonide eest saadava tasu põhimõtted;*
- *kingitused ja meelelahutuse tarbimine;*
- *kuidas huvide konflikti kahtluse korral käituda;*
- *võrgustiku liikmetele või võrgustiku juhatusele tehtud maksete avalikustamine;*
- *võrgustiku juhatuse eetikakomisjoni vastutusala.*

TÖÖRIISTAD

KUIDAS KOOSTADA HK JUHENDIT?

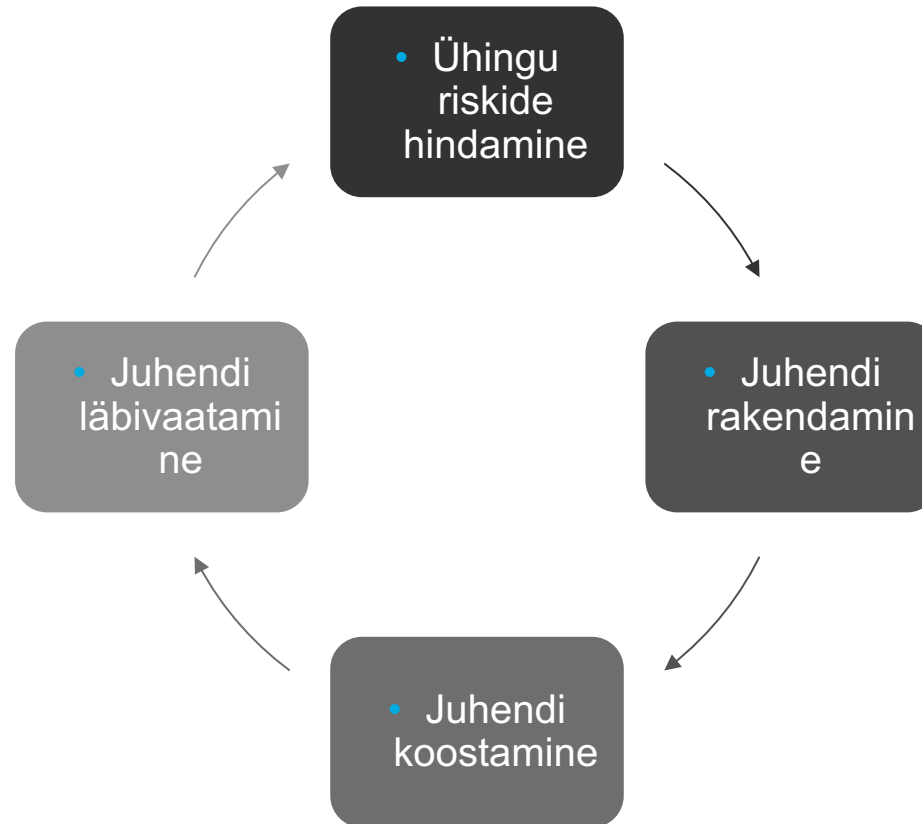


Juhend sisaldab minimaalselt:

- *Erahuvide deklareerimine*
- *Otsustusprotsessist eemaldamise ja taandumise põhimõtted*
- *Piirangud kingituste ja muude hüvede vastuvõtmisel*
- *Teatud tegevuste keelamine.*



HUVIDE KONFLIKTI VÄLTIMISE JUHEND



TÖÖRIISTAD HOOLSUSKOHUSTUS



Usaldusväärsete koostööpartnerite leidmine taustakontrolli abil

1. Ühingu tegevuse vastavus kohalikule seadusandlusele ja regulatsioonidele
2. Ühingu juriidiline esindusisik
3. Juhtimis-ja raamatupidamissüsteemide kvaliteet
4. Varasemad tegevused ühingu valdkonnas
5. Korrupsiooniennetus

TÖÖRIISTAD ÜHINGU EETIKAKOODEKS



Tõhus koodeks:

1. On kujundatud vastavalt ühingu vajadustele;
2. Ühendab põhimõtteid, mis toimivad kooskõlas ühingu missiooni, visiooni ja väärtustega;
3. Toimib juhendina töötajatele ja juhatusele;
4. Annab signaali koostööpartnerite jaoks.

TÖÖRIISTAD ÜHINGU EETIKAKOODEKS



1. Ühingu missioon, väärtused ja eesmärgid
2. Praktilisus ja selgus
3. Näitlikkus
 - ootused tööle ja vajadusel näiteid ebaeetilisest käitumisest

Koodeksi loomisel on võtmesõna kaasatus!

KOKKUVÕTTEKS



HUVIDE KONFLIKTI MAANDAMINE SAMM-SAMMULT

1. Tee kindlaks huvide konflikti olukorrad.
2. Pane paika protseduurid huvide konflikti olukordade tuvastamiseks, haldamiseks ja lahendamiseks.
3. Näita eeskujut!
4. Loo töötajatega koostöösuhte!
5. Rakenda huvide konflikti ennetamise poliitikat.
6. Kaasa era- ja avalikku sektorit ühingu huvide konflikti ennetamise poliitika täiendamisse.

Aitäh!



www.transparency.ee

MTÜ Korruptsioonivaba Eesti

All rights reserved